

**การจัดการเรียนรู้วิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงตามหลักอิทธิบาท 4 ของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลลานสัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2**

The Learning Management in Economics Subject on Sufficiency Economy
based on Iddhipada for the 5th Primary School Students at Lan Sak
Kindergarten School under Uthai Thani Secondary Education Service Area,
Office 2

พระสมุห์ตฤณภัทร จินตามโย (รุ่งเรืองดี)¹ พิสมัย รบชนะชัย พูลสุข² และดิเรก ดั่งลอย³
Phrasamu Tanoophat Cintamayo (Rungraengdee), Pitsamai Robchanachai Poolsuk
and Direk Duangioy

Received: September 10, 2022

Revised: December 07, 2022

Accepted: December 23, 2022

บทคัดย่อ

บทความวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้วิชาเศรษฐศาสตร์ และ 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการใช้การจัดการเรียนรู้วิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงตามหลักอิทธิบาท 4 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ที่เรียนวิชาเศรษฐศาสตร์ จำนวน 1 ห้อง คือ ชั้น ป.5/1 จำนวน 36 คน สุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้วิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงตามหลักอิทธิบาท 4 รายวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

¹⁻³ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย; Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding author, e-mail: Tanoophat22@gmail.com, Tel. 089-2602670

จำนวน 4 แผน และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ ซึ่งเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ได้ค่า IOC เท่ากับ 1 ทุกข้อ จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน มาเป็นแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ วิเคราะห์หาค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบรายข้อโดยเลือกแบบทดสอบที่มีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไปมาเป็นแบบทดสอบ วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.89 และนำมาวิเคราะห์ หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1) มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพเนื่องจากหลักอิทธิบาท 4 เป็นกรอบในการกำหนดแนวทางชัดเจนในการจัดการเรียนรู้ แก้ปัญหาการเรียนการสอนได้ตรงประเด็นมีความพยายามในการร่วมกิจกรรม เอาใจใส่ในกิจกรรมนั้น รวมไปถึงตรวจสอบความผิดพลาดของตนเองให้สมบูรณ์เป็นการนำเอาหลักธรรมมาใช้ และ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย (μ) = 15.23 หลังเรียนมีค่าเฉลี่ย (μ) = 20.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ก่อนเรียน = 2.329 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) หลังเรียน = 3.627

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้วิชาเศรษฐศาสตร์, เศรษฐกิจพอเพียง, หลักอิทธิบาท 4

Abstract

The purposes of this research article were 1) to develop learning management plan in Economics Subject; and 2) to compare the achievements before and after using learning management in economics subject on sufficiency economy based on Iddhipada 4. This research was an experimental research. The sample group used in the research was Prathomsuksa 5 students at Lan Sak Kindergarten School under the Office of Uthai Thani Primary Education Service Area 2, semester 1, academic year 2021, with one room studying Economics Subject, namely grade 5/1, totaling 36 people by simple random sampling. The research tool was a learning evaluation test, Learning management plan in economics subject on sufficiency economy based on Iddhipada 4 in social studies learning subject group, religion, and culture, 4 plans and a learning achievement form, 30 items, which the tool used as a learning assessment test received an IOC value of 1 for all items from all 5 experts that was used as a learning outcome test, difficulty analysis and the discriminant power of each item test by selecting a test with a difficulty value between 0.20-0.80

and a discrete power value of 0.20 upwards as the test. The confidence value was 0.89 and was analyzed to find the mean, standard deviation. The results of the research revealed that 1) learning activities were organized effectively because Iddhipada 4 was a framework for setting clear guidelines for learning management, solving teaching and learning problems directly to the point, making efforts to participate in activities, paying attention to that activity, including completely examining one's own mistakes that was the application of Dhamma; and 2) in terms of learning achievement, before learning, it had the mean (μ) = 15.23, after school, it had the mean (μ) = 20.50, in the aspect of standard deviation (S.D.) before school it was = 2.329, after school it was = 3.627.

Keywords: Learning Management in Economics Subject, Sufficiency Economy, Iddhipada 4

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560-2564 ในส่วนที่ 4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ยุทธศาสตร์ที่ 1 ได้กล่าวถึงการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ แนวทางการพัฒนาให้ส่งเสริมให้มีกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียนที่สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ความมีวินัย จิตสาธารณะ รวมทั้งเร่งสร้างสภาพแวดล้อมภายในและโดยรอบสถานศึกษาให้ปลอดจากอบายมุขอย่างจริงจัง การพัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มีจริยธรรมและคุณธรรม พัฒนาคนทุกช่วงวัยและเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542) ได้กล่าวถึงแนวทางการจัดการศึกษาในหมวด 4 มาตรา 22 ว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตาม ธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ” และมาตรา 24 ได้ระบุไว้ว่า การจัดเนื้อหาสาระกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การฝึกทักษะ กระบวนการคิด การเผชิญสถานการณ์ และการ

ประยุกต์ความรู้ เพื่อใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝึการปฏิบัติให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็นเพื่อนำไปสู่เป้าหมายของการเป็นคนเก่ง ดี มีสุข อีกทั้งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นให้ครูลดการเรียนรู้ทางด้านวิชาการลง แต่ไปเพิ่มการพัฒนาทักษะต่าง ๆ มากขึ้น ทั้งด้านทักษะในการใช้ชีวิต ทักษะการคิดและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ (ICT) ซึ่งสอดคล้องและสัมพันธ์กับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 โดยเฉพาะทักษะการคิดของผู้เรียน ที่มุ่งเน้นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม แต่การจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ในปัจจุบันยังพบว่า รูปแบบการจัดการกระบวนการเรียนการสอนยังใช้วิธีการสอนแบบเดิม โดยเน้นด้านวิชาการ เน้นการอธิบาย การท่องจำและมีครูเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนไม่ได้ฝึกทักษะความสามารถในการคิดเท่าที่ควร ส่งผลให้ผู้เรียนขาดความเข้าใจในเรื่องที่เรียนรู้อย่างแท้จริง

กระบวนการจัดการเรียนรู้การศึกษาในแต่ละระดับชั้นนั้นจะต้องมีการวัดและประเมินผลเพื่อใช้ในการตัดสินผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาจมีวิธีการหลากหลายรูปแบบทั้งการสอบ การตอบคำถาม การทำรายงาน เพื่อให้รู้ได้ว่านักเรียนแต่ละคนนั้นมีพัฒนาการในการเรียนรู้เป็นอย่างไร โดยมีเกณฑ์หรือคะแนนที่ครูกำหนดขึ้นเพื่อนำมาเทียบระดับผลการเรียนรู้นั้น โดยการวัดจากแบบทดสอบที่ทดสอบความรู้ความเข้าใจ ทั้งด้านความจำ ความเข้าใจ การคิดวิเคราะห์ เป็นต้น ในการจัดการเรียนรู้ของวิชาเศรษฐศาสตร์จะมีการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อสร้างความรู้ที่เชื่อมโยงและให้นักเรียนเข้าใจได้มากขึ้นจากการทำกิจกรรมกลุ่ม การบรรยาย การทดลอง และการออกแบบการทดลอง เป็นต้น ในการเรียนรู้วิชาเศรษฐศาสตร์ในรูปแบบวิธีการต่าง ๆ นั้น เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจในเนื้อหาสาระที่เรียน (ระเบียบการวัดและประเมินผล ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560))

การเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง นักเรียนทุกคนจะประสบความสำเร็จในการเรียนจะต้องมีการเสริมสร้างทักษะต่อของตนเป็นสำคัญ เพราะนักเรียนที่มีการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ย่อมทำทุกอย่างตามเป้าหมายได้สำเร็จ เกิดความก้าวหน้าในการเรียน รวมถึงการได้รับความไว้วางใจจากผู้อื่น แต่ถ้าขาดการเสริมสร้างทักษะแล้วจะไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้และขาดความเชื่อถือจากคนอื่น จึงนับว่าการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้มีความสำคัญและควรปลูกฝังให้เกิดขึ้นกับนักเรียนทุกคนจากการเรียน ผลของคะแนนสอบตามรายวิชา ยากที่ทราบว่านักเรียนที่มีคะแนนที่ต่ำเพราะเกิดเหตุปัจจัยอะไร ซึ่งพระพุทธเจ้าทรงตรัสไว้ว่า ธรรมที่ทำ

ให้บุคคลประสบความสำเร็จได้นั้น คือ หลักอิทธิบาท 4 คือ ฉันทะ (ความพอใจ) วิริยะ (ความเพียร) จิตตะ (ความคิด) วิมังสา (ความไตร่ตรอง หรือ ทดลอง) (พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), 2543)

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการนำหลักอิทธิบาท 4 อันเป็นธรรมทาง พระพุทธศาสนา มาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน เพื่อศึกษาวิธีการใช้และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อฝึกให้ผู้เรียนเกิดความสนใจใฝ่เรียนรู้ทุกรายวิชา และขยันรับผิดชอบในงานที่ทำ คิด ไตร่ตรองถึง จุดบกพร่องของตัวเอง และตรวจสอบให้ถูกต้อง จึงจะสามารถทำให้ผู้เรียนเข้าใจและมีองค์ความรู้ที่เหมาะสมจึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น ผู้วิจัยจึงได้ตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้อง ทำการศึกษาค้นคว้า เรื่อง การจัดการเรียนรู้วิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงตามหลักอิทธิบาท 4 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลลานสัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 เพื่อกำหนดเป็นแนวทางในการศึกษาปัจจัย และเพื่อ เสนอแนะให้ผู้เกี่ยวข้องใช้หลักอิทธิบาท 4 เสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนให้มากขึ้น เพื่อให้ นักเรียนของโรงเรียนอนุบาลลานสัก มีผลการเรียนที่ดีขึ้น มีความสำเร็จในการศึกษาตามหลักสูตร เป็นนักเรียนที่มีประสิทธิภาพทั้งคุณธรรมจริยธรรม ความรู้ ความสามารถในการศึกษาต่อในระดับที่ สูงขึ้น ในการเป็นคนดีของสังคมและกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้วิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงตามหลักอิทธิบาท 4 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลลานสัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการใช้การจัดการเรียนรู้วิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงตามหลักอิทธิบาท 4 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลลานสัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีเป็นการวิจัยเชิงทดลอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ที่เรียนวิชาเศรษฐศาสตร์ จำนวน 1 ห้อง คือ ชั้น ป.5/1 จำนวน 36 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Sample Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้วิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงตามหลักอิทธิบาท 4 รายวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ

วัฒนธรรม จำนวน 4 แผน และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ ซึ่งเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ได้ค่า IOC เท่ากับ 1 ทุกข้อ จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน มาเป็นแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ วิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบรายข้อโดยเลือกแบบทดสอบที่มีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไปมาเป็นแบบทดสอบ วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ 0.89 และนำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Division) (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์, 2543) โดยทำการรวบรวมคะแนนแบบทดสอบ ใบกิจกรรม และใบงานทุกใบงานเพื่อมาหาค่าประสิทธิภาพระหว่างเรียน ทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หลังเรียนโดยใช้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อหาค่าประสิทธิภาพหลังเรียน โดยนำคำตอบของนักเรียนทั้งหมดมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ และนำผลการวิเคราะห์มาทำการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ก่อนเรียน (Pre-test) หลังเรียน (Post-test) ของนักเรียนที่เรียนด้วยตามหลักอิทธิบาท 4 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง นักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 โดยใช้สถิติ t-test แบบ Dependent

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยเรื่อง “การจัดการเรียนรู้วิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงตามหลักอิทธิบาท 4 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลลานสัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2” สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้วิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงตามหลักอิทธิบาท 4 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลลานสัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพเนื่องจากหลักอิทธิบาท 4 เป็นกรอบในการกำหนดแนวทางชัดเจนในการจัดการเรียนรู้ แก้ปัญหาการเรียนการสอนได้ตรงประเด็นความพยายามในการร่วมกิจกรรม เอาใจใส่ในกิจกรรมนั้น รวมไปถึงตรวจสอบความผิดพลาดของตนเองให้สมบูรณ์เป็นการนำเอาหลักธรรมมาใช้

2. ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงตามหลักอิทธิบาท 4 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลลานสัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 พบว่า ก่อนเรียนและหลังเรียนเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย

และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่า t-test โดยรวมคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนทั้งหมดได้จากการนำหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง หลักการของเศรษฐกิจพอเพียง มาจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักอิทธิบาท 4 จำนวน 4 ชั่วโมง ดังนี้ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง หลักการของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 1 ชั่วโมง 2) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การประยุกต์ใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 1 ชั่วโมง 3) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการในชุมชน จำนวน 1 ชั่วโมง 4) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง กิจกรรมเสริมทักษะความรู้ท้ายหน่วยการเรียนรู้ จำนวน 1 ชั่วโมง

จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักอิทธิบาท 4 รายวิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงตามหลักอิทธิบาท 4 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลลานสัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 หน่วยที่ 1 เรื่อง หลักการของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 4 แผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย (μ) = 15.23 หลังเรียนมีค่าเฉลี่ย (μ) = 20.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ก่อนเรียน = 2.329 เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) หลังเรียน = 3.627 และผลการทดสอบ t-test ก่อนเรียนและหลังเรียนมีค่าทางสถิติ 7.808 มีค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ .000 เมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

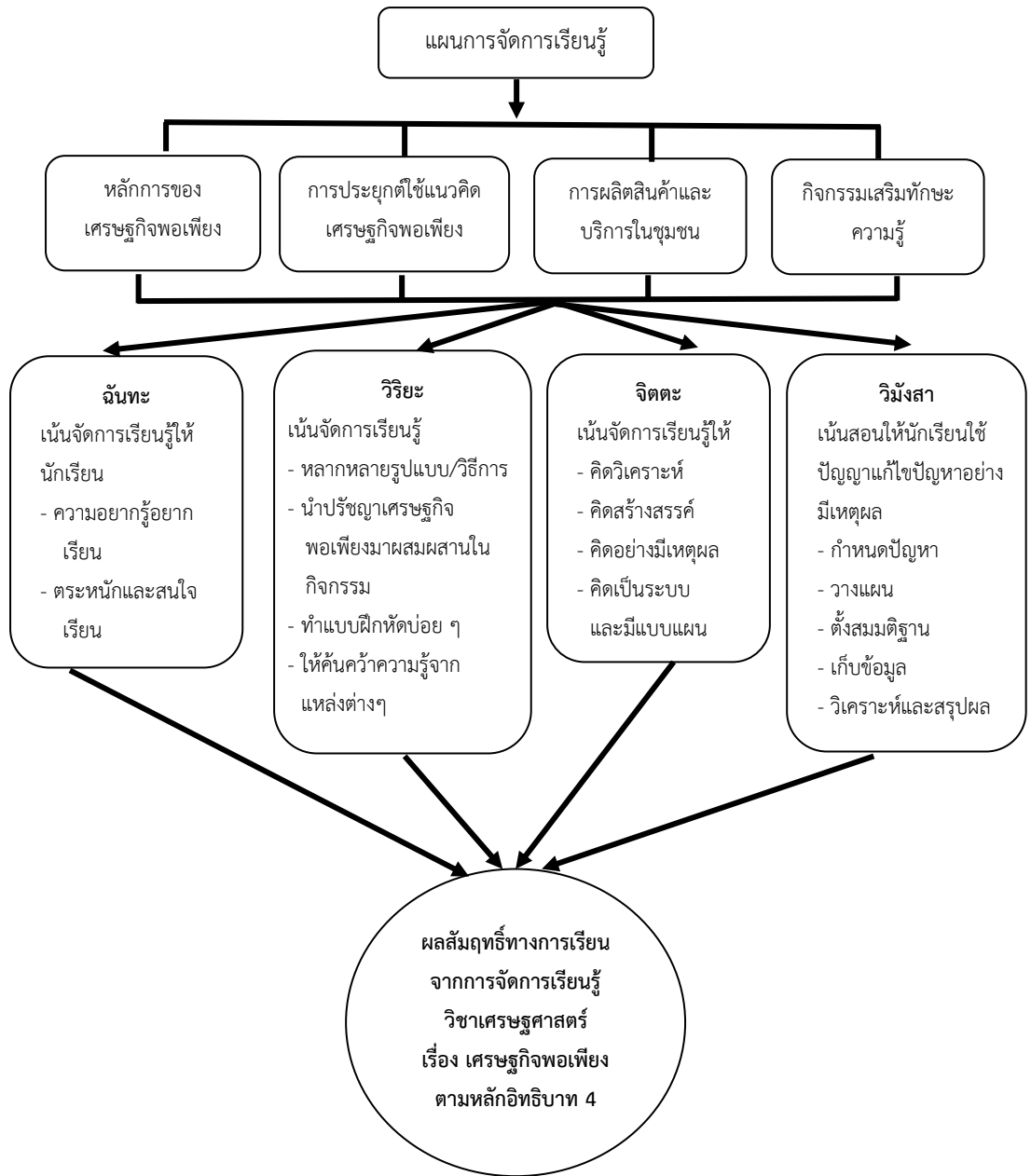
อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาพบว่า การจัดการเรียนรู้วิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงตามหลักอิทธิบาท 4 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลลานสัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพเนื่องจากใช้หลักอิทธิบาท 4 เป็นกรอบในการกำหนดแนวทางชัดเจนในการจัดการเรียนรู้ แก้ปัญหาการเรียนการสอนได้ตรงประเด็นมีความพยายามในการร่วมกิจกรรม เอาใจใส่ในกิจกรรมนั้น รวมไปถึงตรวจสอบความผิดพลาดของตนเองให้สมบูรณ์เป็นการนำเอาหลักธรรมมาใช้ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น โดยวิเคราะห์จากนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 อภิปรายได้ว่า การที่ผู้สอนนำหลักอิทธิบาท 4 มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้วิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง เป็นการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียน เพราะฉันทะ (ความพอใจ)

มุ่งเน้นจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนเกิดความอยากรู้อยากเรียน ตระหนักและสนใจในการเรียน วิริยะ (ความเพียร) มุ่งเน้นจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายรูปแบบ/วิธีการ น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาผสมผสานในกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ จิตตะ (ความคิด) มุ่งเน้นสอนให้นักเรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบและมีแบบแผน วิมังสา (ความไตร่ตรอง) มุ่งเน้นสอนให้นักเรียนใช้ปัญญาแก้ไขปัญหาต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาสุกฤษ สุภทฺทจารี (สืวนคำ) และคณะ (2563) พบว่า อิทธิบาท 4 นั้นจะมีความสอดคล้องกัน คือ เมื่อมีฉันทะ พอใจที่จะเรียนแล้ว ก่อให้เกิดความเพียรพยายามเกิดขึ้นเพราะหวังที่จะเรียนให้ได้ผลดีตามที่ตนเองปรารถนา เมื่อขณะที่เรียนก็มีความเอาใจใส่ เชื้อฟังตามที่ครูสอน ไม่หยอกล้อเพื่อเล่น ไม่ละทิ้งงานที่ได้รับมอบหมายจากครู เมื่อส่งงานให้ครูแล้วเห็นความบกพร่องหรือผิดพลาดเกิดขึ้นก็พิจารณาหาข้อผิดพลาดนั้น แล้วก็แก้ไขเพื่อที่จะทำให้นั้น สมบูรณ์ยิ่งขึ้นไป ซึ่งผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้การสอนตามหลักอิทธิบาท 4 กับการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า หลังเรียนมีคะแนนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระสุวรรณา อินทโชโต (เพื่อน) และมานพ นักการเรียน (2563) พบว่า ผลการวิเคราะห์คุณค่าการใช้ อิทธิบาท 4 เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งคุณค่าการใช้อิทธิบาท 4 เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนในแต่ละด้านมีดังนี้ 1) คุณค่าด้านการเรียนรู้ที่สูงขึ้น คือ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น 2) คุณค่าความเป็นเลิศด้านวิชาการของโรงเรียน เป็นการยกระดับผลการเรียนให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด และ 3) คุณค่าการนำหลักธรรมไปบูรณาการในการเรียนรู้ เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยครูมีการสอดแทรกหลักธรรม เพื่อให้มีพุทธิปัญญาที่จะนำไปใช้เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาวรพัฒน์ กิตติวิโร (สุโข) (2561) พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัย เรื่องการจัดการเรียนรู้วิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงตามหลักอิทธิบาท 4 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลลานสัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ผู้วิจัยขอสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

จากแผนภาพดังกล่าวได้แสดงให้เห็นถึงองค์ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาการจัดการเรียนรู้วิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงตามหลักอิทธิบาท 4 สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากหลักอิทธิบาท 4 เป็นกรอบในการกำหนดแนวทางชัดเจนในการจัดการเรียนรู้ แก่ปัญหาการเรียนการสอนได้ตรงประเด็น ถือว่าเป็นหลักการ

จัดกระบวนการเรียนรู้ที่พัฒนาและแก้ปัญหาของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี หลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักอิทธิบาท 4 เพื่อนำผลด้านต่าง ๆ คือ ฉันทะ คือ ความพอใจ วิริยะ คือ ความพากเพียร จิตตะ คือ ความคิด วิมังสา คือ ความไตร่ตรอง เป็นการประสานความเชื่อแนวคิดในเชิงจริยธรรม ให้เกิดประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล และสอดคล้องกับการผสมผสานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท 4 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานการจัดกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียนอนุบาลลานสัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2

องค์ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการจัดการเรียนรู้ตามหลักอิทธิบาท 4 จากการที่ผู้วิจัยได้นำกระบวนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริงเห็นว่า เมื่อมีปัญหาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น สามารถแก้ปัญหาได้รวดเร็วตรงประเด็น ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจตระหนักถึงการพัฒนาตนเอง การแก้ไขปรับปรุงตัวเอง โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ยึดถือหลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักอิทธิบาท 4

แนวทางการจัดการเรียนรู้ด้านฉันทะ คือ ความพอใจ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนของผู้สอนและผู้เรียนการปฏิบัติงานตามตามที่ได้รับมอบหมาย คือ สร้างคุณค่าในตัวเองจากความรับผิดชอบและนำไปเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำรงชีวิตประจำวันของผู้เรียน

แนวทางการจัดการเรียนรู้ด้านวิริยะ คือ ความเพียร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูผู้สอน และผลสัมฤทธิ์หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับดีขึ้น

แนวทางการจัดการเรียนรู้ด้านจิตตะ คือ ความคิด ตั้งใจรับรู้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่น่าสนใจ สร้างความตระหนักและเห็นความสำคัญของจิตสาธารณะและการเอาใจใส่ ตั้งใจในการเรียนรู้อย่างเต็มความสามารถ ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่องานจะทำให้ผลการเรียนดีขึ้น

แนวทางการจัดการเรียนรู้ด้านวิมังสา คือ ความไตร่ตรอง ทดลองตรวจตราใคร่ครวญหา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน วิธีการถ่ายทอดความรู้ว่าเกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลต่อผู้สอน และผลลัพธ์ต่อผู้เรียนในระดับดีขึ้น ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล และต้องไตร่ตรองหาข้อบกพร่องในการเรียนรู้ของตน แล้วนำไปปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวชี้วัด เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพในบริบทของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาควรมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการนำหลักอริยบท 4 มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ในทุกรายวิชาเพื่อพัฒนาผู้เรียน
2. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาควรส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาประยุกต์ใช้หลักอริยบท 4 ในด้านการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน และการจัดการเรียนรู้
3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูประยุกต์ใช้หลักอริยบท 4 ในการจัดการเรียนรู้ในทุกๆ รายวิชา

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ครูผู้สอนควรนำแผนการจัดการเรียนรู้วิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงตามหลักอริยบท 4 มาปรับใช้กับหน่วยการเรียนรู้เรื่องอื่น ๆ เพื่อเป็นการพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง
2. โรงเรียนควรนำรูปแบบ “การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักอริยบท 4 รายวิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงตามหลักอริยบท 4” นี้ มาปรับใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน เพื่อเป็นแนวทางให้ครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาอื่น ๆ ได้ปฏิบัติร่วมกันและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน
3. ช่วยพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้โดยนำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม และยังเป็นส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับผู้เรียนไปพร้อมๆ กับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. (2543). การวัดและประเมินผลการศึกษาทฤษฎีและประยุกต์. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.

- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). (2543). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาวรพัฒน์ กิตติวิโร (สุโข). (2561). *การจัดการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนาด้วยหลักอิทธิบาท 4 มุ่งสู่ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดนวลนรดิศ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร เขต 1. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.*
- พระมหาศุภฤกษ์ สุภทฺทจารี (สีวันคำ) และคณะ. (2563). *การสอนวิชาพระพุทธศาสนาด้วยหลักอิทธิบาท 4 ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์. วารสารการสอนสังคมศึกษา, 2(1), 44-55.*
- พระสุวรรณา อินทโชโต (เหื่อน) และมานพ นักการเรียน. (2563). *การใช้อิทธิบาท 4 เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา 10 มกราคม 1979 จังหวัดเสียมเรียบ ประเทศกัมพูชา. วารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 10(3), 97-108.*
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.